

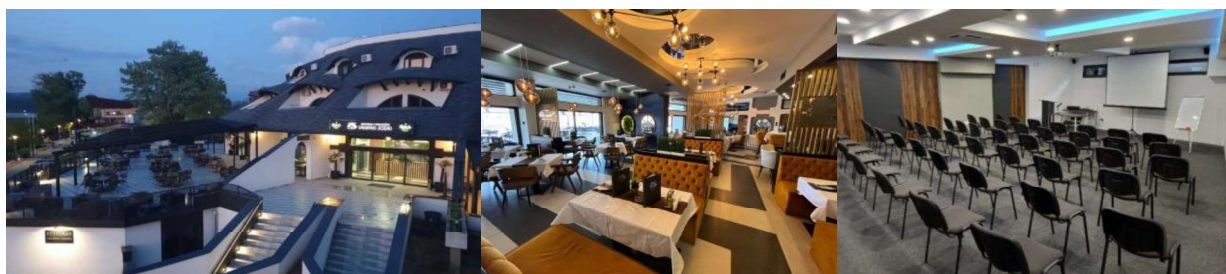
СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ
СРПСКО ВЕТЕРИНАРСКО ДРУШТВО
ВЕТЕРИНАРСКИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИНСТИТУТ „ПОЖАРЕВАЦ“
НАУЧНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕТРИНАРСТВО „НОВИ САД“

**XXVIII СИМПОЗИЈУМ
ЕПИЗООТИОЛОГА И ЕПИДЕМИОЛОГА
(XXVIII Епизоотиолошки дани)**

**XXVIII SYMPOSIUM OF EPIZOOTIOLOGIST
AND EPIDEMIOLOGIST**

**ЗБОРНИК
КРАТКИХ САДРЖАЈА
- BOOK OF ABSTRACTS -**

Хотел "Сребрно Језеро" – Велико Градиште
15. - 17. април 2026. год.

Издавач / Publisher

Српско ветеринарско друштво / Serbian Veterinary Society
Секција за зоонозе / Section for Zoonoses
Београд / Belgrade

за Издавача / for the Publisher

Проф др Милорад Мириловић

Главни и одговорни уредник / Editor in Chief

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Технички уредник / Technical Editor

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Штампа / Printed

SAGITTARIUS D.O.O. Суботица

Година издања / Year: 2026

Тираж / Copies: 250 примерака

ISBN-978-86-83115-58-7

ОРГАНИЗАТОРИ / ORGANISERS

СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ СВД
ВЕТЕРИНАРСКИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИНСТИТУТ „ПОЖАРЕВАЦ“
НАУЧНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕТРИНАРСТВО „НОВИ САД“

СУОРГАНИЗАТОРИ и ПОКРОВИТЕЉИ / CO-ORGANISERS

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ
ВЕТЕРИНАРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

СПОНЗОРИ / SPONSORS

ALFA GENETICS d.o.o.; EKOSAN d.o.o.; VICOR d.o.o.; ALFAMED d.o.o.;
ELTA 90 MS d.o.o.; VETERINARY SUPPLY INTERNATIONAL d.o.o.;
NOACK & Co South East d.o.o.; VIVOGEN d.o.o.; PROMEDIA d.o.o.;
RTC d.o.o.; VETERINARSKI ZAVOD SUBOTICA d.o.o

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР / ORGANIZING COMMITTEE

Председник: др Тамаш Петровић, научни саветник
Секретари: проф. др Милорад Мириловић и Ненад Пашалић, др вет
Технички секретар: Катарина Вуловић, др вет и доц др Бранислав Вејновић

ПРОГРАМСКИ И НАУЧНИ ОДБОР / SCIENTIFIC COMMITTEE

Тамаш Петровић, Бобан Ђурић, Милорад Мириловић, Зоран Дебељак, Владан Шапоњић, Милена Живојиновић, Дејан Лаушевић, Татјана Вилибић Чавлек, Љубо Барбић, Владимир Савић, Миланко Шеклер, Драго Недић, Весна Милићевић, Наташа Стевић, Александар Томић, Драган Баџић, Татјана Лабус, Немања Здравковић, Тамара Илић, Ана Васић, Немања Јовановић, Сања Алексић Ковачевић, Дарко Маринковић, Слађан Нешић, Иван Добросављевић, Дејан Видановић, Марко Пајић, Милунка Милинковић, Славица Марис, Татјана Пустахија, Далибор Тодоровић, Негослав Лукић, Бранислав Курељушић, Владимир Радосављевић, Дејан Бугарски, Љубиша Вељовић, Људмил Иванов.

СЕКРЕТАРИЈАТ / SECRETARIAT

Милица Лазић, Милорад Мириловић, Бобан Ђурић, Соња Радојичић, Милијана Нешковић, Зоран Дебељак, Александар Томић, Сениша Филиповић, Ђорђе Јанку, Иван Пушић, Слободан Максимовић, Слободан Станојевић, Иван Добросављевић, Миролуб Дачић, Милена Живојиновић, Славонка Стокић Николић, Марко Стојиљковић, Александар Живуљ, Братислав Кисин, Слободан Кнежевић, Татјана Лабус, Јелица Узелац, Саша Остојић, Александра Николић, Новалина Митровић, Драган Кнежевић, Негослав Лукић, Марко Николић, Драго Недић, Верица Јовановић, Милорад Шпановић, Иван Станчић, Марко Пајић, Бранислав Курељушић, Мишо Коларевић, Милош Петровић, Зоран Рашић, Никола Милутиновић, Ненад Пашалић, Ласло Матковић, Петар Миловић, Дарко Бошњак, Мирјана Лудошки.

ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА БОЛЕСТИ ГРОЗНИЦЕ ЗАПАДНОГ НИЛА У СРБИЈИ: ПРОМЕНЕ У МЕТОДОЛОГИЈИ ТОКОМ ВРЕМЕНА

Тамаш Петровић^{1*}, Миланко Шеклер², Будимир Плавшић³, Душан Петрић⁴,
Зоран Дебелјак², Александар Живуљ⁵, Дејан Видановић², Татјана Лабус⁶,
Бобан Ђурић⁶

¹ Научни институт за ветеринарство “Нови Сад”, Нови Сад, Србија

² Ветеринарски специјалистички институт “Краљево”, Краљево, Србија

³ Светска организација за здравље животиња (WOAH), регионални представник за Европу, шеф регионалног представништва у Москви

⁴ Лабораторија за медицинску и ветеринарску ентомологију, Пољопривредни факултет, Универзитет Нови Сад, Нови Сад, Србија

⁵ Ветеринарски специјалистички институт “Панчево”, Панчево, Србија

⁶ Управа за ветерину, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Београд, Република Србија

* Аутор за кореспонденцију: tomv@niv.ns.ac.rs

Кратак садржај

Интегрисани програм праћења вируса Западног Нила (*WNV*) који је успоставила Управа за ветерину Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије успостављен је 2014. године и био је активан у свакој сезони до данас, осим 2016. и 2020. године.

Главни циљ програма је рано откривање присуства *WNV*-а у животној средини и примена благовремених мера контроле - сузбијање вектора (комараца) и спречавање избијања болести (епидемија) код људи и животиња. Описани интегрисани програм надзора у Србији заснива се на праћењу антитела код сентинел животиња, као и на праћењу присуства вируса код природних домаћина и вектора (дивље птице и комарци).

Активни надзор, у зависности од године, спроводи се серолошким тестирањем сентинел животиња (испитивање присуства IgG антитела против *WNV* код коња и живине ELISA методом у 2014.; само испитивање присуства IgM антитела против *WNV* код коња од 2015. до 2021. године; а од 2022. године испитивањем присуства IgM антитела код коња и IgG антитела код телади), и тестирањем присуства вируса код вектора комараца (*Culex pipiens*) и у узорцима пронађених мртвих/живих ухваћених осетљивих дивљих птица (*RT-qPCR*). Пасивни надзор се спроводи серолошким тестирањем и тестирањем присуства вируса у узорцима коња са клиничким знацима неуролошких поремећаја. Активним и пасивним надзором обухваћене су све општине у Србији, а расподела места узорковања одређена је на основу процене ризика од изложености вирусу Западног Нила.

Резултати успостављеног интегрисаног система надзора *WNV* из последњих 10 година показују да је ветеринарска служба заједно са колегама других струка – орнитолозима и ентомолозима – успешно имплементирала високо осетљив систем надзора циркулације *WNV* у животној средини. Поред тога, као део система, Ветеринарска управа Републике Србије је константно обавештавала службу за хуману епидемиологију о резултатима надзора у реалном времену.

Може се разумно претпоставити да ће вирус Западног Нила (WNV), сада ендемска инфекција, континуирано представљати значајан проблем за ветеринарско и јавно здравље. Сходно томе, неопходно је успоставити ефикасан систем надзора за *WNV*, али и за друге векторски преносиве флавиовирусне инфекције (*TBEV* и *USUV*) које угрожавају или могу угрозити јавно здравље у Србији у будућности. Потпуно интегрисан систем надзора (ветеринарски, хумани и ентомолошки) као јединствени систем заснован на принципу „Једног здравља“ је најбоље решење. Међутим, успостављање осетљивог и ефикасног система надзора није лак посао и никада није завршен - често успостављени систем мора бити мењан у складу са новим ситуацијама, променљивим окружењем и утицајима, подацима прикупљеним из претходне сезоне/а, новим потребама и очекивањима итд. Чак ни савршен систем надзора, без адекватне накнадне реакције - мере превенције и контроле, није сврсисходан и није од већег значаја у заштити јавног здравља.

Кључне речи: Вирус Западног Нила, ГЗН, интегрисани систем надзора Западног Нила, сентинел животиње, промене у методологији

Захвалница: Овај рад је резултат истраживања по Уговору са Министарством науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије о реализацији и финансирању научноистраживачког рада НИВ-НС у 2026. години, број 451-03-33/2026-03/200031.

WNV SURVEILLANCE PROGRAM IN SERBIA: CHANGES IN THE METHODOLOGY OVERTIME

Tamaš Petrović^{1*}, Milanko Šekler², Budimir Plavšić³, Dušan Petrić⁴, Zoran Debeljak², Aleksandar Živulj⁵, Dejan Vidanović², Tatjana Labus⁶, Boban Đurić⁶

¹ Scientific Veterinary Institute “Novi Sad”, Novi Sad, Serbia

³ Veterinary Specialized Institute “Kraljevo”, Kraljevo, Serbia

³ World Organisation for Animal Health (WOAH), Regional Representative for Europe, Head of Regional Representation in Moscow

⁴ Laboratory for Medical and Veterinary Entomology, Faculty of Agriculture, University of Novi Sad, Serbia

⁵ Veterinary Specialized Institute “Pančevo”, Pančevo, Serbia

⁶ Veterinary Directorate, Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Belgrade, Serbia

* Corresponding author: tomy@niv.ns.ac.rs

Summary

The integrated WNV monitoring program established by the Veterinary Directorate of Serbian Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management was established in 2014 and was active in each season until today, except in 2016 and 2020.

The main aim of the program is the early detection of WNV presence in the environment, and the application of timely control measures - the control of vectors (mosquitoes) and prevention of disease outbreaks (epidemics) in humans and animals. The described integrated surveillance program in Serbia is based on monitoring of antibodies in sentinel animals, as well as on monitoring the virus presence in natural hosts and vectors (wild birds and mosquitoes).

An active surveillance, depending on the year, is done by serological testing of sentinel animals (testing by ELISA of WNV IgG antibodies in horses and poultry in 2014; only WNV IgM antibodies in horses from 2015 to 2021; and from 2022 IgM Ab in horses and IgG Ab in calves), and by testing of virus presence in mosquito vectors (*Culex pipiens*) and in samples of found dead / live captured susceptible wild birds (by RT-qPCR). The passive surveillance is done by serological testing (the paired sera samples) and testing of virus presence in samples of horses with clinical signs of neurological disorders. By active and passive surveillance all municipalities in Serbia were covered, and distribution of sampling points is determined based on risk assessment of exposure to WNV.

The results of the established integrated WNV surveillance system from the last 10 years shows that the veterinary service together with colleagues of other professions – ornithologist and entomologist successfully managed to implement highly sensitive surveillance system for WNV circulation in the environment. In addition, as part of the system, the Serbian Veterinary Directorate constantly informed the human epidemiological service about the surveillance results in real time.

It can be reasonably assumed that WNV, now endemic infection, will continually present a significant problem for the veterinary and public health. Consequently, it is necessary to establish an effective surveillance system for WNV, but also for other flavivirus vector-borne infections (TBEV and USUV) that threaten or may threaten

public health in Serbia in the future. A fully integrated surveillance system (veterinary, human and entomological) as a unique system based on the principle of "One Health" is the best solution. However, the establishment of the sensitive and effective surveillance system is not easy job, and it is never finished - often established system has to be changed accordingly due to the new situations, changing environment and influences, data collected from previous season/s, new needs and expectations etc. Even a perfect surveillance system, without an adequate subsequent reaction - a measure of prevention and control is not purposeful and is not of greater importance in the protection of public health.

Key words: WNV, WNND, integrated WNV surveillance system, sentinel animals, changing in methodology

Acknowledgments: This work was funded by Ministry of Science, Technological Development and Innovation of Republic of Serbia by the Contract of implementation and funding of research work of NIV-NS in 2024, Contract No: 451-03-33/2026-03/200031

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије,
Београд

636.09:616(048)

СИМПОЗИЈУМ эпизоотиолога и епидемиолога (28 ; 2026 ; Велико
Градиште)

Зборник кратких садржаја = Book of Abstracts / XXVIII Симпозијум
епизоотиолога и епидемиолога (XXVIII Епизоотиолошки дани), Велико
Градиште 15 - 17. април 2026. год. = Book of abstracts XXVIII
Symposium of Epizootiologist and Epidemiologist; [главни и
одговорни уредник Тамаш Петровић];
[организатори] Српско ветеринарско друштво Секција за зоонозе [и],
Ветеринарски специјалистички институт "Пожаревац" [и] Научни
институт за ветеринарство "Нови Сад" - Београд:
Српско ветеринарско друштво, Секција за зоонозе, 2026 (Суботица:
Sagittarius). - 232 стр.; 25 cm

Кор. насл. - Тираж 250. Стр. 4 Предговор / Тамаш Петровић.
- Апстракти упоредо на срп. и енгл. језику.

ISBN 978-86-83115-58-7

1. Секција за зоонозе СВД (Београд) 2. Ветеринарски специјалистички
институт "Пожаревац" (Пожаревац), 3. Научни институт за
ветеринарство Нови Сад" (Нови Сад).

а) Ветеринарска эпизоотиологија - Апстракти

COBISS.SR-ID 191203593